

## **Моніторинг стану організації профорієнтаційної роботи у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області**

Відповідно до плану роботи НМЦ ПТО у Миколаївській області на 2023 рік моніторинговим дослідженням стану організації профорієнтаційної роботи у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області охоплено такі ЗП(ПТ)О області:

- Надбузький професійний аграрний ліцей;
- Арбузинський професійний аграрний ліцей.

*Результати моніторингового дослідження з окресленого питання розглядалися на засіданні навчально-методичної Ради при НМЦ ПТО у Миколаївській області (протокол від 03.10.2023 № 06; питання 2 порядку денного;).*

За результатами аналізу проведення профорієнтаційної роботи в ЗП(ПТ)О області зроблено висновки щодо необхідності забезпечення передумов для успішної профорієнтаційної роботи:

- плідна та систематична співпраця з районним/міським відділом/управлінням освіти;
  - аналіз кількісного складу здобувачів освіти 9-11 класів кожної школи (підготовчий етап в закріпленні педагогів за закладами загальної середньої освіти);
  - формування банку даних учнівської молоді (необхідність у щорічному оновленні);
  - формування агітаційних бригад з числа педагогічних працівників, які відвідують освітні заклади;
  - використання презентаційних роликів, друкованої продукції (буклети, календарики, листівки, оголошення тощо; початок роботи – лютий);
  - проведення щорічних екскурсій до ЗП(ПТ)О (спільно з центрами зайнятості), за результатами яких здобувачі освіти отримують достатньо інформації і мають можливість обрати професію відповідно до власних уподобань;
  - онлайн-анкетування, за даними якого виявляються певні результати власної діяльності з реалізації даного напрямку;
  - використання можливостей засобів масової інформації (розміщення оголошення в газетах міста та району, розклеювання листівок у громадському транспорті, в місцях масового перебування населення (магазини, базари));
  - використання можливостей соціальних мережах (розміщення інформації в соціальних мережах Facebook, Instagram та інших);
  - участь здобувачів освіти в міських, районних заходах (дієва форма профорієнтаційної роботи);
  - використання ресурсних можливостей офіційного сайту ЗП(ПТ)О (інформація для випускників шкіл, їх батьків, молоді, незайнятого населення; останні новини про заходи, які відбулися в закладі, його історія, перелік освітніх послуг, висвітлення навчально-виробничої діяльності, професійна реклама тощо).
  - проведення онлайн-анкетування абітурієнтів з метою отримання інструментарію для подальшого планування роботи з реалізації даного напрямку діяльності;
  - упровадження використання нових рекламних площ, а саме: плакати у приміських поїздах, біл-борди тощо;
  - забезпечення якісного організаційного супроводу проведення заходу «День відкритих дверей» відповідно до умов сьогодення;
  - проведення моніторингу з визначення районних шкіл-лідерів за кількісним складом абітурієнтів;
  - забезпечення технічних можливостей для впровадження онлайн заяви на навчання.
- Також з'ясовано проблеми, з якими зіткнулися ЗП(ПТ)О області при проведенні профорієнтаційної роботи у 2023 році, орієнтованої на набір абітурієнтів на 2023/2024 навчальний рік, серед яких виокремлено:
- відсутність вільного доступу до здобувачів освіти 9-х та 11-х класів;

- незручне географічне розташування;
- демографічна криза;
- конкуренція з боку закладів вищої та фахової передвищої освіти;
- міграція потенційних здобувачів освіти через військові дії.

За результатами здійсненої роботи узагальнено рекомендації для ЗП(ПТ)О області, серед яких виокремлено:

1) посилити діяльність ЗП(ПТ)О щодо організації роботи профорієнтаційного напрямку з метою збільшення контингенту закладу освіти (400 +), що є передумовою для розширення в області мережі навчально-практичних центрів з опанування новітніх технологій та участі ЗП(ПТ)О в грантових проєктах різноманітного спрямування

2) долучитися до реалізації тематичних напрямків Плану заходів з відзначення Європейського року умінь та навичок, зокрема комплексних завдань проєктів:

●проєкт «Професійна освіта – моя щаслива доля: досвід випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти Миколаївської області», що передбачає відеозйомку інтерв'ю з випускниками на базі підприємств області з перспективою розміщення відеоконтенту профорієнтаційного спрямування на сайтах, офіційних сторінках соціальних мереж ЗП(ПТ)О області, ДОН ОВА, НМЦ ПТО (*мета*: поширення успішних практик організації підприємництва та самозайнятості випускників ЗП(ПТ)О області, забезпечення ресурсних передумов для здійснення профорієнтації серед молоді та дорослого населення).

**Термін:**

початок реалізації проєкту – IV квартал 2023 року  
(проєкт довготривалої перспективи)

**Відповідальні виконавці:**

НМЦ ПТО у Миколаївській області;  
ДОН ОВА; ЗП(ПТ)О області

●проєкт «Вінтажна кухня Миколаївщини» (відродження традицій регіональної кухні через видання книги рецептів регіональних страв (*мета*: відродження, збереження, осучаснення регіональних традицій періоду XIX-XX століття; пошук та відтворення давніх рецептів страв конкретного населеного пункту області; введення регіонального компоненту до змісту навчальних програм з предметів професійно-теоретичної підготовки / виробничого навчання для підготовки кваліфікованих робітників з професій «Кухар», «Кондитер», «Пекар»; розвиток пошуково-дослідницьких компетентностей учнів; виховання свідомого громадянина; формування сукупності соціально-психічних і професійних якостей особистості здобувача, необхідних йому для професійної діяльності

**Термін:**

початок реалізації проєкту – IV квартал 2023 року;  
захист проєктів – червень 2024 року;  
видання книги рецептів регіональних страв протягом 2024-2025 років

**Відповідальні виконавці:**

НМЦ ПТО у Миколаївській області;  
ДОН ОВА; ЗП(ПТ)О області

●проєкт «Таврійський розпис – диво причорномор'я» (*мета*: дослідження й популяризація етнічних цінностей, традицій Миколаївської області; розвиток пошуково-дослідницьких компетентностей учнів; формування етнічної ідентичності особистості здобувача освіти; введення регіонального компоненту до змісту навчальних програм з предметів професійно-теоретичної підготовки / виробничого навчання для підготовки кваліфікованих робітників з професій «Живописець», «Маляр»)

**Термін:**

період реалізації проєкту – 2024 – 2026 роки  
(проєкт середньострокової перспективи)

**Відповідальні виконавці:**

НМЦ ПТО у Миколаївській області;

ДОН ОВА; ЗП(ПТ)О області

● проєкт «Розвиваймо Миколаївщину разом» (*мета*: інтенсифікація співпраці бізнесу та професійної (професійно-технічної) освіти області; забезпечення регіонального ринку праці актуальними робітничими кадрами; залучення представників роботодавців до діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти; сприяння впровадженню дуальної форми навчання в ЗП(ПТ)О області)

**Термін:**

початок реалізації проєкту – IV квартал 2023 року

(проєкт довгострокової перспективи)

**Відповідальні виконавці:**

НМЦ ПТО у Миколаївській області;

ДОН ОВА; ЗП(ПТ)О області

3) на етапі проєктування профорієнтаційної траєкторії ЗП(ПТ)О області як передумови забезпечення інституційної спроможності закладів освіти до ефективної реалізації державної політики, спрямованої на підвищення престижності професій та якісне надання освітніх послуг, зокрема різним категоріям населення, передбачити перспективні заходи, спрямовані на залучення потенційних здобувачів освіти з числа дорослого населення, зокрема незайнятого, ВПО, осіб з інвалідністю (*з врахуванням індивідуальних/ регіональних потреб та запитів населення*) для підготовки кваліфікованих робітників за різними видами підготовки, серед яких не лише «первинна професійна підготовка», а й «професійне (професійно-технічне) навчання», «перепідготовка» та «підвищення кваліфікації»;

4) на етапі проєктування профорієнтаційної траєкторії ЗП(ПТ)О області як передумови в комплексній системі виконання регіонального/державного замовлення та формування складу повнокомплектних груп з числа потенційних здобувачів освіти передбачити використання незалежного інструментарію (його елементів), результатів моніторингових досліджень з даного напрямку діяльності, зокрема результатів моніторингу кар'єрної траєкторії випускників, та матеріалів інформаційної бази профорієнтаційного конкурсу-челенджу «Професійна освіта Миколаївщини – країна можливостей» серед здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти Миколаївської області» (профорієнтаційний аудіо- та відеоконтент)

5) під час планування розділу «Професійно орієнтаційна робота» плану роботи ЗП(ПТ)О на рік та планів роботи методичних комісій передбачити заходи, спрямовані на підвищення престижності робітничих професій та забезпечення передумов упровадження оновленого підходу в комплексній системі здійснення профорієнтаційної роботи шляхом удосконалення методики організації й проведення профорієнтації та нових способів подачі інформації про професії, а саме: проєктування і створення якісного контенту для наочної демонстрації потенційним здобувачам освіти особливостей професії методом візуалізації (віртуальні екскурсії, відеоролики професійного напрямку, інфографіка або інтерактивний плакат, веб-квести тощо);

6) під час планування розділу «Виховна робота», «Професійно орієнтаційна робота» плану роботи ЗП(ПТ)О на рік передбачити заходи, спрямовані на забезпечення інформаційної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О області в частині:

- застосування принципів комплексно-системного підходу до *подолання наслідків стереотипів та упереджень суспільства* щодо «непрестижності» робітничих професій як складової розвитку соціально-економічного добробуту держави (*«Сходинки до подолання стереотипів»*);

- *шляхів реалізації* стимулюючо-мотиваційної компоненти в процесі підготовки та проведення профорієнтаційних заходів з учнівською молоддю;

• *можливих дистанційних активностей щодо позиціонування престижності робітничої професії й підвищення інтересу потенційних здобувачів освіти ЗП(ПТ)О до опанування професійною кваліфікацією;*

7) тримати на контролі питання щодо забезпечення належного психолого-педагогічного супроводу здійснення роботи з реалізації профорієнтаційного напрямку (особливо в період дії воєнного стану).

Окрім того, для НМЦ ПТО у Миколаївській області визначено завдання:

1) забезпечити передумови для поширення на YouTube каналі НМЦ ПТО у Миколаївській області досвіду роботи закладів професійної (професійно-технічної) освіти регіонів, презентованих 24 травня 2023 року на всеукраїнському вебінарі з теми «Підвищення престижності робітничої професії шляхом удосконалення методики організації та проведення профорієнтаційної роботи в закладах професійної (професійно-технічної) освіти Миколаївської області» як ресурс для планування, організації та проведення профорієнтаційної роботи, спрямованої на свідоме професійне самовизначення особистості, та ознайомлення з новими способами подачі професійної інформації методом візуалізації для наочної демонстрації потенційним здобувачам освіти особливостей професії та підвищення інтересу до опанування професійною кваліфікацією;

2) забезпечити організаційно-методичні передумови для повноформатної реалізації комплексних завдань та тематичних напрямків Плану заходів з відзначення Європейського року умінь та навичок (проєкти: «Професійна освіта – моя щаслива доля: досвід випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти Миколаївської області», «Вінтажна кухня Миколаївщини», «Таврійський розпис – диво причорномор'я», «Розвиваймо Миколаївщину разом»)

Витяг з протоколу (рішення, пропозиції та рекомендації) розміщено на сайті НМЦ ПТО у Миколаївській області в рубриці «Навчально-методична Рада».